

سیستم‌های تصمیم‌یار

مؤلفان

دکتر محمد حسن کاہانی

استاد گروه مهندسی کامپیوتر دانشگاه فردوسی مشهد

علیرضا صالح‌حاجان

عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس

فهرست مطالب

پیش‌گفتار

۱۹

فصل اول. مقدمه‌ای بر سیستم‌های تصمیم‌یار

۲۱

- ۲۲ ۱-۱. مقدمه
- ۲۲ ۲-۱. سیستم‌های اطلاعاتی
- ۲۳ ۳-۱. تصمیم‌گیری و پشتیبانی کامپیوتری
- ۲۴ ۴-۱. مرور بر سیستم‌های پشتیبان مدیریت
- ۲۴ ۱-۴-۱. مدیران و تصمیم‌گیری
- ۲۵ ۲-۴-۱. طیف کارهای مدیریتی
- ۲۷ ۳-۴-۱. فریف، یریت
- ۲۸ ۴-۴-۱. انواع سیستم‌های پشتیبان مدیریت
- ۳۰ ۵-۱. سیستم‌های تصمیم‌یار (IDS)
- ۳۲ ۱-۵-۱. تاریخچه
- ۳۲ ۲-۵-۱. اجزاء DSS
- ۳۴ ۳-۵-۱. کاربردهای DSS
- ۳۴ ۴-۵-۱. نمودار محتوایی DSS
- ۳۵ ۶-۱. توسعه سیستم‌های تعاملی
- ۳۶ ۱-۶-۱. مدل‌ها
- ۳۶ ۲-۶-۱. ارتباط مدل‌ها و داده
- ۳۶ ۳-۶-۱. دسته‌بندی مدل‌ها
- ۳۷ ۷-۱. خلاصه فصل
- ۳۷ ۸-۱. سؤالات پایانی فصل

فصل دوم. تصمیم‌گیری

۳۹

- ۴۰ ۱-۲. مقدمه
- ۴۰ ۲-۲. مدیر کیست؟
- ۴۱ ۳-۲. تعریف سازمان
- ۴۱ ۱-۳-۲. سیستم
- ۴۲ ۲-۳-۲. منابع
- ۴۳ ۳-۳-۲. ساختار

۴۳	۴-۳-۲. مراکز قدرت
۴۳	۵-۳-۲. اهداف
۴۴	۶-۳-۲. محیط
۴۴	۴-۲. کارکردهای مدیریتی
۴۵	۵-۲. نقش‌های مدیریتی
۴۶	۶-۲. تصمیم‌گیری
۴۷	۱-۶-۲. تعریف تصمیم
۴۷	۲-۶-۲. محتوای تصمیم
۵۵	۳-۶-۲. تصمیم‌گیران
۵۸	۴-۶-۲. فرآیند تصمیم
۶۴	۵-۶-۲. استراتژی‌های مختلف تصمیم‌گیری
۶۵	۶-۶-۲. چشم‌انداز مدیریت دانش
۷۱	۷-۶-۲. ضرورت پشتیبانی تصمیم‌گیری
۷۳	۸-۶-۲. مسائل مورد پشتیبانی
۷۳	۹-۶-۲. منابع پشتیبانی
۷۵	۱۰-۶-۲. طرح کلی فرآیند تصمیم‌گیری
۷۷	۷-۲. خلاصه فصل
۷۷	۸-۲. سؤالات پایانی فصل

فصل سوم. انواع سیستم‌های تصمیم‌یار

۸۰	۱-۳. سلسله مراتب سیستم‌های تصمیم‌یار
۸۰	۱-۱-۳. سیستم‌های فایلی
۸۱	۲-۱-۳. سیستم‌های تحلیل داده
۸۱	۳-۱-۳. سیستم‌های اطلاعاتی تحلیل‌گر
۸۱	۴-۱-۳. مدل‌های مالی و حسابداری
۸۲	۵-۱-۳. مدل‌های نمایشی
۸۲	۶-۱-۳. سیستم‌های بهینه‌ساز
۸۳	۷-۱-۳. سیستم‌های پیشنهاددهنده
۸۳	۲-۳. دسته‌بندی سیستم‌های تصمیم‌یار
۸۳	۱-۲-۳. مبتنی بر پشتیبانی
۸۴	۲-۲-۳. مبتنی بر موقعیت تصمیم
۸۵	۳-۲-۳. مبتنی بر تعداد کاربران
۸۶	۳-۳. حالات استفاده از سیستم‌های تصمیم‌یار

۸۷	۱-۳-۳. حالت اشتراکی
۸۷	۲-۳-۳. حالت نهایی
۸۷	۳-۳-۳. حالت منشی
۸۷	۴-۳-۳. حالت با واسطه
۸۷	۵-۳-۳. مقایسه حالات استفاده
۸۸	۴-۳. تقسیم‌بندی جدید سیستم‌های تصمیم‌یار
۸۸	۱-۴-۳. مبتنی بر ارتباطات
۸۹	۲-۴-۳. مبتنی بر دستکاری داده‌ها
۹۰	۳-۴-۳. مبتنی بر مستندات
۹۰	۴-۴-۳. مبتنی بر دانش
۹۱	۵-۴-۳. مبتنی بر مدل
۹۲	۶-۴-۳. معرفی مبتنی بر وب
۹۳	۷-۴-۳. معیار مبتنی بر صفحه گسترده
۹۳	۵-۳. جمع‌بندی انواع دسته‌بندی‌های تصمیم‌یار
۹۴	۶-۳. خلاصه فصل
۹۴	۷-۳. سؤالات پایانی فصل

فصل چهارم. سیستم‌های اطلاعاتی - جریان ارشد (EIS)

۹۶	۱-۴. مقدمه
۹۶	۲-۴. تعریف مدیر ارشد
۹۷	۳-۴. ویژگی‌های تصمیم
۹۸	۴-۴. انواع اطلاعات
۹۸	۱-۴-۴. اطلاعات سخت
۹۸	۲-۴-۴. اطلاعات نرم
۹۹	۵-۴. سیستم‌های تصمیم‌یار مدیر ارشد
۱۰۰	۶-۴. انگیزه‌های ایجاد EIS
۱۰۰	۷-۴. ویژگی‌های EIS
۱۰۱	۸-۴. توانایی‌های EIS
۱۰۲	۹-۴. پیاده‌سازی EIS
۱۰۲	۱-۹-۴. هماهنگی و ارتباط
۱۰۲	۲-۹-۴. برنامه‌ریزی و کنترل
۱۰۲	۳-۹-۴. اهمیت پشتیبان در سیستم‌های EIS
۱۰۳	۱۰-۴. روش‌های برآورده کردن نیازهای مدیران ارشد

- ۱۰۴ ۱-۱۰-۴. روش مبتنی بر محصول
- ۱۰۴ ۲-۱۰-۴. روش نول
- ۱۰۴ ۳-۱۰-۴. روش شاخص کلیدی
- ۱۰۵ ۴-۱۰-۴. روش مطالعاتی
- ۱۰۵ ۵-۱۰-۴. روش عوامل حیاتی موفقیت (CSF)
- ۱۰۶ ۱۱-۴. طبیعت سیستم‌های EIS
- ۱۰۶ ۱۲-۴. روش‌های مرسوم بکارگیری EIS
- ۱۰۶ ۱۳-۴. جایگاه EIS در سازمان
- ۱۰۷ ۱۴-۴. توسعه سیستم‌های EIS
- ۱۰۷ ۱۵-۴. ابزارهای مرتبط با EIS
- ۱۰۸ ۱۶-۴. محدودیت‌های EIS
- ۱۰۸ ۱۷-۴. شرایط تمایل به سیستم‌های EIS
- ۱۰۸ ۱۸-۴. شکست سیستم‌های EIS در سازمان
- ۱۰۹ ۱۹-۴. خلاصه فصل
- ۱۰۹ ۲۰-۴. سؤالات پایانی فصل

۱۱۱

فصل پنجم. سیستم‌های تصمیم‌یار گروهی

- ۱۱۲ ۱-۵. مقدمه
- ۱۱۲ ۲-۵. انواع کلی سیستم‌های تصمیم‌یار چندکاربره
- ۱۱۳ ۱-۲-۵. سیستم‌های تصمیم‌یار گروهی (GDSS)
- ۱۱۳ ۲-۲-۵. سیستم‌های تصمیم‌یار سازمانی (ODSS)
- ۱۱۴ ۳-۵. گروه‌افزار
- ۱۱۴ ۱-۳-۵. طبقه‌بندی سیستم‌های گروه‌افزار
- ۱۱۵ ۴-۵. سیستم‌های ارتباطی مبتنی بر کامپیوتر (CMC)
- ۱۱۶ ۱-۴-۵. سیستم‌های CMC و تصمیم‌گیرها
- ۱۱۶ ۵-۵. سیستم‌های همکارانه مبتنی بر کامپیوتر (CSCW)
- ۱۱۶ ۱-۵-۵. طبقه‌بندی سیستم‌های CSCW
- ۱۱۷ ۶-۵. استفاده از تکنولوژی در هماهنگی کارهای گروهی
- ۱۱۷ ۷-۵. کلیات GDSS
- ۱۱۷ ۱-۷-۵. تاریخچه GDSS
- ۱۱۸ ۲-۷-۵. انواع پیکربندی زمانی و مکانی
- ۱۱۹ ۳-۷-۵. مزایای GDSS
- ۱۱۹ ۴-۷-۵. معایب GDSS

۱۲۰	۵-۷-۵. تاثیر GDSS بر کارهای گروهی
۱۲۰	۵-۷-۶. ویژگی‌های اتاق‌های گروهی
۱۲۱	۵-۸. GDSS و تصمیم‌گیری
۱۲۱	۵-۹. سطوح GDSS
۱۲۱	۵-۹-۱. سطح اول: از بین بردن موانع معمول ارتباطی
۱۲۲	۵-۹-۲. سطح دوم: کاهش عدم قطعیت و نویز
۱۲۲	۵-۹-۳. سطح سوم: هدایت فرآیند تصمیم‌گیری
۱۲۳	۵-۱۰. تکنولوژی‌های مرتبط با GDSS
۱۲۳	۵-۱۰-۱. اتاق الکترونیکی
۱۲۳	۵-۱۰-۲. اتاق‌های کنفرانس از راه دور
۱۲۳	۵-۱۰-۳. شبکه کامپیوتری
۱۲۳	۵-۱۰-۴. جزئیات
۱۲۴	۵-۱۰-۵. منابع راه کار. گروهی
۱۲۴	۵-۱۰-۶. اتاق‌های تصمیم‌گیری
۱۲۴	۵-۱۱. عوامل تاثیرگذار در موفقیت سیستم‌های گروهی
۱۲۵	۵-۱۲. کلیات سیستم‌های تصمیم‌گیری سازمانی
۱۲۵	۵-۱۲-۱. مفاهیم اولیه
۱۲۵	۵-۱۲-۲. تعاریف
۱۲۶	۵-۱۲-۳. طبقه‌بندی سیستم‌های تصمیم‌یار سازمانی
۱۲۶	۵-۱۲-۴. توسعه سیستم‌های تصمیم‌یار سازمانی
۱۲۷	۵-۱۳. خلاصه فصل
۱۲۷	۵-۱۴. سؤالات پایانی فصل

۱۲۹ فصل ششم. برنامه‌ریزی منابع سازمانی (ERP)

۱۳۰	۶-۱. مقدمه
۱۳۰	۶-۲. تاریخچه و سیر تکاملی ERP
۱۳۲	۶-۳. برنامه‌ریزی نیازمندی‌های مواد (MRP)
۱۳۲	۶-۳-۱. چه زمانی از MRP استفاده می‌شود؟
۱۳۳	۶-۳-۲. فرآیندهای پایه‌ای MRP
۱۳۳	۶-۳-۳. جایگاه MRP در طرح منابع سازمانی
۱۳۴	۶-۳-۴. برنامه زمانی محصولات کامل (MPS)
۱۳۵	۶-۳-۵. درخت ساختار محصول (PST)
۱۳۷	۶-۳-۶. فهرست مواد (BOM)

- ۱۴۱ ۷-۳-۶. خروجی‌های MRP
- ۱۴۲ ۸-۳-۶. نقاط ضعف MRP
- ۱۴۳ ۹-۳-۶. طرح نیازمندی‌های ظرفیت (CRP)
- ۱۴۵ ۱۰-۳-۶. کاهش فرضیات MRP
- ۱۴۶ ۴-۶. برنامه‌ریزی منابع ساخت (MRP II)
- ۱۴۸ ۵-۶. تعریف ERP
- ۱۴۸ ۶-۶. پیمان‌های ERP
- ۱۴۹ ۱-۶-۶. پیمان‌های برنامه‌ریزی تولید
- ۱۴۹ ۲-۶-۶. پیمان‌های خرید
- ۱۴۹ ۳-۶-۶. پیمان‌های فروش
- ۱۵۰ ۴-۶-۶. پیمان‌های مدیریت موجودی انبار
- ۱۵۰ ۵-۶-۶. پیمان‌های مدیریت مالی
- ۱۵۰ ۶-۶-۶. پیمان‌های مدیریت منابع انسانی
- ۱۵۰ ۷-۶. پایگاه داده‌های مرکزی ERP
- ۱۵۲ ۸-۶. استراتژی‌های استقرار ERP
- ۱۵۳ ۱-۸-۶. مزایا و معایب استقرار ERP
- ۱۵۳ ۹-۶. نیازمندی‌های پیاده‌سازی ERP
- ۱۵۴ ۱۰-۶. مشخصات ERP
- ۱۵۵ ۱۱-۶. استقرار ERP
- ۱۵۵ ۱-۱۱-۶. مدل‌ولوژی‌های پیاده‌سازی ERP
- ۱۵۶ ۲-۱۱-۶. مراحل پیاده‌سازی سیستم ERP
- ۱۵۸ ۳-۱۱-۶. مزایا و معایب پیاده‌سازی ERP
- ۱۵۹ ۴-۱۱-۶. فاکتورهای موفقیت
- ۱۶۰ ۱۲-۶. قبل و بعد از ERP
- ۱۶۲ ۱۳-۶. کمیته راهبری ERP
- ۱۶۳ ۱۴-۶. آینده ERP (ERP II)
- ۱۶۳ ۱-۱۴-۶. مقایسه ERP و ERP II
- ۱۶۴ ۲-۱۴-۶. مدیریت زنجیره تامین (SCM)
- ۱۶۶ ۳-۱۴-۶. تجارت همکارانه برای تولید محصول (CPC)
- ۱۶۶ ۴-۱۴-۶. حفظ اتصال بین پیمان‌ها
- ۱۶۶ ۵-۱۴-۶. تجارت مرتبط - تکنولوژی اطلاعات
- ۱۶۷ ۱۵-۶. مدیریت ارتباط با مشتری
- ۱۶۹ ۱-۱۵-۶. اهداف CRM

۱۷۱	۲-۱۵-۶. جنبه‌های مختلف CRM
۱۷۴	۳-۱۵-۶. مراحل انجام فرآیند CRM
۱۷۵	۴-۱۵-۶. مشکلات CRM
۱۷۵	۱۶-۶. خلاصه فصل
۱۷۶	۱۷-۶. سؤالات پایانی فصل

۱۷۷

فصل هفتم. مدل‌سازی

۱۷۸	۱-۷. مقدمه
۱۷۸	۲-۷. تعریف مدل
۱۷۹	۳-۷. واقعیت و مدل نمایش آن
۱۷۹	۴-۷. انسان تصمیم‌گیر و مدل
۱۷۹	۵-۷. ابزارهای شناخت
۱۸۰	۶-۷. انواع مدل‌ها
۱۸۰	۱-۶-۷. مدل‌های تصمیم
۱۸۰	۲-۶-۷. مدل‌های اکتشافی
۱۸۱	۷-۷. مدل‌سازی اکتشافی
۱۸۱	۱-۷-۷. اهداف مدل‌سازی اکتشافی
۱۸۱	۲-۷-۷. مدل‌های اکتشافی و تصمیم‌گیری
۱۸۲	۳-۷-۷. نگرانی‌های مدل‌سازی اکتشافی
۱۸۲	۴-۷-۷. مزیت‌های مدل اکتشافی
۱۸۲	۵-۷-۷. استفاده از مدل‌های اکتشافی
۱۸۳	۶-۷-۷. مدل‌های اکتشافی و سیستم‌های تصمیم‌یار
۱۸۳	۷-۷-۷. مسائل مطرح شده در مدل‌سازی اکتشافی
۱۸۴	۸-۷. ارزیابی مدل‌ها
۱۸۴	۱-۸-۷. مدل‌ها و تحلیل حساسیت
۱۸۵	۹-۷. مراحل تولید مدل
۱۸۶	۱۰-۷. فرآیند تصمیم
۱۸۸	۱۱-۷. تحلیل تصمیم
۱۸۹	۱-۱۱-۷. تقسیم‌بندی روش‌های تحلیل تصمیم
۱۹۳	۱۲-۷. خلاصه فصل
۱۹۳	۱۳-۷. سؤالات پایانی فصل

۱۹۵

فصل هشتم. درخت تصمیم

- ۱۹۶ ۱-۸. مقدمه
- ۱۹۶ ۲-۸. یک مثال ساده
- ۱۹۸ ۳-۸. معرفی درخت تصمیم
- ۱۹۹ ۱-۳-۸. فرآیند تصمیم
- ۲۰۲ ۲-۳-۸. مدل‌سازی با استفاده از درخت تصمیم
- ۲۰۲ ۳-۳-۸. اهمیت انتخاب صفات
- ۲۰۵ ۴-۳-۸. تعیین شرایط تست
- ۲۰۸ ۴-۸. معیارهای ناخالصی گره
- ۲۰۸ ۴-۸. ضریب جینی
- ۲۰۸ ۲-۴-۸. آنتروپی
- ۲۱۰ ۲-۴-۸. شاخص پایایی
- ۲۱۰ ۵-۸. درخت تصمیم مبتنی بر تقه‌بندی
- ۲۱۱ ۶-۸. الگوریتم ID3
- ۲۱۵ ۷-۸. خلاصه فصل
- ۲۱۵ ۸-۸. سؤالات پایانی فصل

۲۱۷

فصل نهم. فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی

- ۲۱۸ ۱-۹. مقدمه
- ۲۱۸ ۲-۹. انتخاب بهترین
- ۲۱۹ ۱-۲-۹. جدول اولویت استاندارد
- ۲۱۹ ۲-۲-۹. ماتریس مقایسه
- ۲۲۰ ۳-۲-۹. نمایش بصری هدف نهایی
- ۲۲۱ ۳-۹. مراحل انجام فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی
- ۲۲۲ ۱-۳-۹. مرحله مقایسه معیارها
- ۲۲۵ ۲-۳-۹. مرحله مقایسه ورودی‌ها
- ۲۳۰ ۳-۳-۹. مرحله نهایی
- ۲۳۲ ۴-۹. کاربردهای فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی
- ۲۳۴ ۵-۹. خلاصه فصل
- ۲۳۴ ۶-۹. سؤالات پایانی فصل

فصل دهم. ابزارهای تصمیم‌گیری

- ۲۳۶ ۱-۱۰. طوفان ذهنی
- ۲۳۷ ۱-۱-۱۰. ملاحظات یک طوفان ذهنی موفق
- ۲۳۸ ۲-۱-۱۰. مراحل انجام فرآیند طوفان ذهنی
- ۲۳۹ ۲-۱۰. نمودار علت و معلول
- ۲۴۱ ۱-۲-۱۰. مراحل تولید نمودار علت و معلول
- ۲۴۲ ۲-۲-۱۰. ملاحظات نمودار علت و معلول
- ۲۴۲ ۳-۲-۱۰. کاربردهای نمودارهای علت و معلول
- ۲۴۲ ۳-۱۰. نمودار هیستوگرام
- ۲۴۳ ۳-۱۰. مراحل تولید نمودار هیستوگرام
- ۲۴۴ ۲-۱-۱۰. ملاحظات نمودار هیستوگرام
- ۲۴۴ ۲-۳-۱۰. تأثیر نمودار هیستوگرام
- ۲۴۸ ۴-۳-۱۰. مثال نمودار هیستوگرام
- ۲۵۱ ۴-۱۰. نمودار پراکندگی
- ۲۵۳ ۱-۴-۱۰. مراحل تولید نمودار پراکندگی
- ۲۵۳ ۲-۴-۱۰. ملاحظات نمودار پراکندگی
- ۲۵۳ ۳-۴-۱۰. مثالی از نمودار پراکندگی
- ۲۵۵ ۵-۱۰. نمودار وابستگی
- ۲۵۵ ۱-۵-۱۰. مراحل تولید نمودار وابستگی
- ۲۵۵ ۲-۵-۱۰. ملاحظات نمودار وابستگی
- ۲۵۵ ۳-۵-۱۰. مثالی از نمودار وابستگی
- ۲۵۶ ۶-۱۰. نمودار پارتو
- ۲۵۷ ۱-۶-۱۰. مراحل ایجاد نمودار پارتو
- ۲۵۸ ۲-۶-۱۰. ملاحظات نمودار پارتو
- ۲۵۸ ۳-۶-۱۰. مثال‌هایی از نمودار پارتو
- ۲۶۳ ۷-۱۰. نمودار رادار
- ۲۶۳ ۱-۷-۱۰. مراحل ایجاد نمودار رادار
- ۲۶۳ ۲-۷-۱۰. مثال‌هایی از نمودار رادار
- ۲۶۴ ۸-۱۰. خلاصه فصل
- ۲۶۵ ۹-۱۰. سؤالات پایانی فصل

- ۲۶۸ ۱-۱۱. مقدمه
- ۲۶۹ ۲-۱۱. وظیفه سیستم‌های توصیه‌گر
- ۲۷۴ ۳-۱۱. شخصی‌سازی و یادگیری ماشین
- ۲۷۴ ۴-۱۱. انواع سیستم‌های توصیه‌گر
- ۲۷۵ ۱-۴-۱۱. مبتنی بر جستجو
- ۲۷۶ ۲-۴-۱۱. مبتنی بر نوع
- ۲۷۷ ۳-۴-۱۱. محتوا محور
- ۲۷۹ ۴-۱۱. پالایش همکارانه
- ۲۸۲ ۵-۴-۱۱. دانش محور
- ۲۸۳ ۶-۴-۱۱. خوشه‌بندی
- ۲۸۴ ۷-۴-۱۱. مبتنی بر مارگیری
- ۲۸۵ ۸-۴-۱۱. آجریع محور
- ۲۸۶ ۹-۴-۱۱. قوانین استرالی
- ۲۸۷ ۱۰-۴-۱۱. پالایش اطلاعات
- ۲۸۸ ۱۱-۴-۱۱. طبقه‌بندی کننده
- ۲۸۸ ۱۲-۴-۱۱. سیستم‌های ترکیبی
- ۲۸۹ ۵-۱۱. طبقه‌بندی سیستم‌های توصیه‌گر
- ۲۸۹ ۱-۵-۱۱. ورودی‌های مشتریان هدف
- ۲۹۰ ۲-۵-۱۱. ورودی‌های کل تعامل
- ۲۹۱ ۳-۵-۱۱. روش‌های توصیه
- ۲۹۲ ۴-۵-۱۱. طبقه‌بندی مبتنی بر نوع خروجی
- ۲۹۲ ۵-۵-۱۱. طبقه‌بندی مبتنی بر نوع تحویل
- ۲۹۳ ۶-۵-۱۱. طبقه‌بندی مبتنی بر اساس میزان شخصی‌سازی
- ۲۹۳ ۶-۱۱. ارزیابی سیستم‌های توصیه‌گر
- ۲۹۴ ۱-۶-۱۱. بررسی روشهای آزمایش
- ۲۹۶ ۲-۶-۱۱. خصوصیات سیستم‌های توصیه‌گر
- ۳۰۲ ۷-۱۱. کاربردهای سیستم‌های توصیه‌گر
- ۳۰۶ ۸-۱۱. مزایای استفاده از سیستم‌های توصیه‌گر
- ۳۰۷ ۹-۱۱. خلاصه فصل
- ۳۰۷ ۱۰-۱۱. سؤالات پایانی فصل

منابع کتاب

واژه‌نامه‌ها

۳۱۴

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

۳۲۵

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

www.ketab.ir

پیش گفتار

همواره تصمیماتی که یک مدیر اتخاذ می‌نماید، تاثیر به‌سزایی در رشد و یا سقوط یک سازمان خواهد داشت. امروزه یک مدیر برای تصمیم‌گیری صحیح نه تنها نیازمند برخورداری از تجربیات شخصی می‌باشد، بلکه باید به علم روز، یعنی نحوه دستیابی به اطلاعات و مدیریت آن، نیز مجهز بوده و بتواند به صورت برخط، از منابع اطلاعاتی مختلف داده‌های موردنیاز خود را بازیابی نماید. همچنین نیاز است تا در کنار نگاه به دانسته‌های خود، از یکسری سیستم‌های نرم‌افزاری که برای یاری رساندن به مدیران و پشتیبانی آنها در امر تصمیم‌گیری طراحی شده‌اند، نیز استفاده نماید. این سیستم‌ها که تحت عنوان سیستم‌های تصمیم‌گیری نام گرفته‌اند، در بسیاری از موارد می‌توانند با کمک به مدیر تسهیلات مختلفی را برای تصمیم‌گیری بهتر وی در سازمان موردنظر، فراهم نمایند.

کتابی که پیش‌روی شما قرار دارد، برگیرنده مفاهیم گوناگونی است که همگی مرتبط با سیستم‌های تصمیم‌یار بوده و اکثر مطالب آن حاصل تدریس اینجانب طی سال‌های مختلف در درس‌های سیستم‌های تصمیم‌یار (برای دانش‌جویان تحصیلات تکمیلی مهندسی کامپیوتر) و سیستم‌های پشتیبان تصمیم (برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی مدیریت فناوری اطلاعات) می‌باشد که با زحمات زیاد جناب آقای علیرضا صالحان به صورت کتاب حاضر درآمده است.

این کتاب مشتمل بر ۱۱ فصل می‌باشد که در هر یک سعی شده است مفاهیم با زبانی ساده و در مواردی همراه با ذکر مثال، بیان گردند. در فصل اول مفاهیم پایه سیستم‌های تصمیم‌یار به همراه انواع آنها معرفی شده است. در فصل دوم به مفهوم تصمیم‌گیری و ارزیابی آن پرداخته شده است. اما در فصل سوم انواع سیستم‌های تصمیم‌یار بیان شده و از دیدگاه‌های مختلف دسته‌بندی‌هایی از آنها ارائه گردیده است. فصل چهارم نیز به سیستم‌های اطلاعات مدیران ارشد و مفاهیم آن اختصاص دارد. در فصل پنجم، سیستم‌های تصمیم‌یار گروهی و مؤلفه‌های آن معرفی شده است. فصل ششم نیز به برنامه‌ریزی منابع سازمانی و نیز مسائل مرتبط مانند مدیریت ارتباط با مشتری و مدیریت زنجیره تامین پرداخته است. در فصل هفتم، مدل‌سازی و انواع آن معرفی شده است. فصل هشتم نیز به درخت تصمیم و ارائه مثال‌هایی از آن اختصاص دارد. فصل نهم به فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی پرداخته است و در فصل دهم، ابزارهای تصمیم‌گیری بیان شده‌اند. آخرین فصل کتاب مروری بر سیستم‌های توصیه‌گر داشته و مهمترین انواع این سیستم‌ها را همراه با چند مثال معرفی نموده است.

این کتاب می‌تواند توسط کلیه دانشجویان گرامی در مقاطع تحصیلات تکمیلی و همچنین داوطلبان شرکت در آزمونهای تحصیلات تکمیلی مورد استفاده قرار گیرد. اینجانب برای دروس ۳ واحدی (سیستم‌های تصمیم‌یار) کلیه فصول این کتاب را تدریس می‌نمایم، ولی برای دروس ۲ واحدی

(سیستم‌های پشتیبان تصمیم) فصول ششم و یازدهم را ارائه نمی‌دهم. هرچند بعضاً مباحثی در زمینه هوش سازمانی هم به سرفصل اضافه می‌شود که در این ویرایش به آنها نپرداخته‌ایم. در اینجا لازم است تا از مدیریت محترم انتشارات درخشان جناب آقای امینی که در کلیه مراحل آماده‌سازی کتاب مؤلفان را یاری رساندند، کمال قدردانی به عمل آید. همچنین لازم است از سرکار خانم مژده ابریشمی جهت ویرایش ادبی و انجام تنظیمات نهایی کتاب، تشکر ویژه‌ای به عمل آید. از کلیه اساتید محترم و دانشجویان عزیز تقاضا می‌کنیم تا در صورت مشاهده اشکالات احتمالی، آنها را از طریق ایمیل نویسندگان گوشزد نموده تا در ویرایش‌های بعدی کتاب، این اشکالات مرتفع شوند. همچنین خوشنود خواهیم شد تا ما را از پیشنهادات و انتقادات ارزنده خود بهره‌مند سازید.

دکتر محسن کاهانی

زمستان ۱۳۹۴

kahani@um.ac.ir